

ALISHER NAVOI TASHKENT STATE UNIVERSITY OF UZBEK LANGUAGE AND LITERATURE

Tashkent June 10, 2022

Proceedings of the international scientific online conference on

INTERCULTURAL COMMUNICATION AND TOURISM

**MINISTRY OF HIGHER AND SECONDARY SPECIAL EDUCATION OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN
ALISHER NAVO'I TASHKENT STATE UNIVERSITY OF UZBEK LANGUAGE AND
LITERATURE
DEPARTMENT OF INTERCULTURAL COMMUNICATION AND TOURISM
NIZHNY NOVGOROD LINGUISTIC UNIVERSITY NAMED AFTER N.A.
DOBROLYUBOV**

Proceedings of the international scientific online conference on
“INTERCULTURAL COMMUNICATION AND TOURISM”

**МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
ТАШКЕНТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ УЗБЕКСКОГО ЯЗЫКА И
ЛИТЕРАТУРЫ ИМЕНИ АЛИШЕРА НАВОИ
КАФЕДРА МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ И ТУРИЗМА
НИЖЕГОРОДСКИЙ ЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ
Н.А.ДОБРОЛЮБОВА**

Материалы международной научной онлайн-конференции
«МЕЖКУЛЬТУРНЫЙ КОММУНИКАЦИИ И ТУРИЗМ»

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI
UNIVERSITETI
MADANIYATLARARO MULOQOT VA TURIZM KAFEDRASI
N.A. DOBROLYUBOV NOMIDAGI NIJNIY NOVGOROD LINGVISTIKA
UNIVERSITETI**

“MADANIYATLARARO MULOQOT VA TURIZM”
mavzusida xalqaro ilmiy onlayn anjuman materiallari

Tashkent June 10, 2022

**“BOOKMANY PRINT”
TOSHKENT – 2022**

5. Jalani, J.O. (2012). Local people's perception on the impacts and importance of ecotourism in Sabang, Palawan, Philippines. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 57 (9), 247–254.

6. Saidmamatov, O., Matyakubov, U., Rudenko, I., Filimonau, V., Day, J., Luthe, T. (2020). Employing ecotourism opportunities for sustainability in the Aral Sea Region: Prospects and challenges. *Sustainability*, 12, 9249.

7. SCRepUzEEP (2007). Concept of ecological tourism development in Uzbekistan. Tashkent: Ziyos.

8. UNWTO (2019). International tourism highlights. World Tourism Organization.

9. Uzbek Tourism (2020). Analytical materials of Uzbek Tourism State Committed of Uzbekistan. Retrieved from: <https://uzbektourism.uz/en/research> (3.11.2020)

GLOBALASHUV DAVRIDA MADANIYATLARARO MULOQOT: BIZNESDA VA SAYOHATDA

Abdullayeva Umida Raxmatovna

O'qituvchi,

Madaniyatlararo muloqot va turizm kafedrası,

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat

o'zbek tili va adabiyoti universiteti,

Annotatsiya: Mazkur tezisdá biznes olamida, chet el bilan hamkorlik qilish jarayonida, dunyo bo'ylab sayohat qilayotganda insonlar bilan o'zaro muloqotga kirishayotganda amal qilishimiz kerak bo'lgan madaniyatlararo etiket va muloqot qoidalari, ularni buzilishi yoki o'rganishini muhim jihatlari haqida ma'lumotlar berilgan. Ko'p millatli va madaniyatlararo jamoalar keng tarqalgan bo'lib bormoqda, ya'ni korxonalar tobora xilma-xil bilimlar bazasi va biznes muammolariga yangi, tushunarli yondashuvlardan foyda olishlari mumkin. Biroq, tushuncha va tajribaning afzalliklari bilan bir qatorda, global tashkilotlar madaniyat va xalqaro muammolar haqida gap ketganda, mumkin bo'lgan to'siqlarga ham duch kelishadi.

Kalit so'zlar: madaniyat, biznes, muloqot, xalqaro aloqa, ingliz tili

Annotation: the article indicates how it is important to learn about the cultures and others we need to follow in the world of business, in the process of oversea corporation, when interacting with people while traveling around the world. Multinational and cross-cultural teams are becoming more common, meaning businesses can benefit from an increasingly diverse knowledge base and new, insightful approaches to business problems. However, along with the benefits of insight and expertise, global organizations also face potential stumbling blocks when it comes to culture and international problems.

Key words: culture, business, communication, international corporation, English

Madaniyatlararo muloqot murakkab jarayon hisoblanib, har bir madaniyatning o'ziga xos qoidalari bor va biz odamlar bilan muloqotda bo'lganimizda barchamiz madaniy tarafkashliklar to'plamini olib yuramiz. Masalan, Yaponiya, Indoneziya va Tailand kabi mamlakatlarda baqirish yoki xonadan chiqib ketish kabi kuchli hissiy reaksiyalar norozilikni bildirsa, Italiya, Fransiya va Qo'shma Shtatlar kabi mamlakatlarda bu ko'proq maqbuldir. Ko'p millatli muloqotga bo'lgan ehtiyoj ortib borayotganligi sababli, madaniyatlararo ko'nikmalar o'sib bormoqda. Global ishchi kuchi ortib bormoqda, har qachongidan ham ko'proq odamlar sayohat qilmoqda. Shundan so'ng, madaniy tushunchaning yetishmasligi tufayli kimnidir xafa qilish xavfi har qachongidan ham katta. Madaniyatlararo muloqot - bu odamlarning muloqot qilish usullaridagi farqlarni tushunish jarayoni. Og'zaki bo'lmagan imo-ishoralardan tortib, til va hatto jismoniy harakatdan foydalanishgacha, bularning barchasi turli madaniyatlarda xabar qanchalik yaxshi qabul qilinishida muhim rol o'ynaydi.

Biz tobora globallashib borayotgan dunyoda yashayapmiz. Internet va sayohati paydo bo'lganidan beri biz nafaqat shaharlarimiz yoki mamlakatlarimizdagi odamlar bilan muloqot qilyapmiz. Natijada, madaniy to'siqlar orqali muvaffaqiyatli muloqot qilish qimmatli hayotiy ko'nikmaga aylandi. Bu nafaqat chet elga sayohat qilganingizda tajribangizni boyitishi mumkin, balki xalqaro aloqaga ega bo'lgan korxonalar buni o'zlarining ish joylarida talab sifatida ko'rsatadilar. Kuchli madaniyatlararo muloqot qobiliyatiga ega bo'lgan xodim biznesga noqulay vaziyatlardan qochishga yordam beradi. Noto'g'ri tushunilgan xabar yoki madaniy jihatdan haqoratimiz izoh yoki imo-ishora investorlar, xodimlar va mijozlar bilan munosabatlarni buzishi mumkin. Madaniyatlararo ishchi kuchining **afzalliklaridan ba'zilari**:

1. Ijodkorlik va innovatsiyalar: madaniyatimiz dunyo bilan o'zaro munosabatimizga ta'sir qiladi. Turli nuqtai nazarlarga ega bo'lish orqali jamoalar ularga raqobatdosh ustunlik beradigan yangi istiqbollarga ega bo'lishlari mumkin.

2. Mahalliy bozor bilimi: Agar biznes yangi mamlakatga kirsa, uning mahsuloti yoki xizmati moslashishi kerak. Mahalliy qonunlar, qoidalar va urf-odatlar, shuningdek, ona tilini bilish va madaniy muammolar haqida tushunchaga ega bo'lish orqali biznes rivojlanadi.

3. Madaniy sezgirlik: Boshqa madaniyatni o'rganish orqali siz biznesga har qanday marketing qoidabuzarliklaridan qochishga yordam bera olasiz..

4. Shaxsiy va professional o'sish: Madaniyatlar bo'ylab ishlash orqali siz boyituvchi tajribaga ega bo'lishingiz mumkin. Bu sizga o'xshashlik va farqlarni qanday bog'lashni o'rgatadi va global fuqaro bo'lishingizga yordam beradi. Bu sizning dunyoqarashingizni kengaytiradi, etnosentrik dunyoqarashdan qochadi va har qanday noto'g'ri qarashlar yoki stereotiplarni qoldiradi.

Bu o'ringa tabiiy savol tug'ilishi mumkin, odamlar madaniyatlararo muloqot qobiliyatlarini qanday rivojlantiradilar? Turli xil odamlar bilan ishlash orqali. Yagona jihat shundaki, biz hammamiz ish joyiga kirishimizdan oldin boshqa madaniyatlarga duch kelmaymiz. Birinchi ishingizga kirishdan oldin bu mahoratni rivojlantirishning eng yaxshi usullaridan biri bu ko'ngillilikdir. Chet elda ko'ngillilik jamiyatdagi madaniy farqlarni tushunishga yordam beradi. Sizning madaniyatingiz va ularning madaniyati o'rtasidagi farqlarni o'rganish sizga haqiqiy ta'sir ko'rsatishga va loyiha

hamkorlari bilan joylarda muloqotni yaxshilashga yordam beradi. Mamlakatda jamiyatni rivojlantirish loyihalarida ko'ngilli bo'lganingizda, siz ushbu madaniy xususiyatlarni yodda tutishingiz kerak bo'ladi. Bu sizga yangi g'oyani amalga oshirish, loyihaga ruxsat olish va natijalarni ko'rishni osonlashtiradi.

Madaniyatlar va submadaniyatlarga kirmasdan, odamlar madaniy xilma-xillikning asosiy tushunchasi samarali madaniyatlararo muloqotning kaliti ekanligini tushunishlari eng muhimi. Har birimiz alohida madaniyatlar va tillarni batafsil o'rganmasdan turib, birinchi tili yoki tanlagan tili bizning tilimizga to'g'ri kelmaydigan shaxslar va guruhlar bilan yaxshiroq muloqot qilishni o'rganishimiz kerak. Biroq, turli mamlakatlarda madaniyat va hech bo'lmaganda muloqot tili haqida biror narsa asoslarini o'rganish muhimdir. Qo'shma Shtatlarda keng qabul qilingan qattiq qo'l siqish boshqa barcha madaniyatlarda ham tan olinmaydi.

Hozirda ko'pgina kompaniyalar kompaniya biznes yuritadigan turli madaniyatlarda treninglarni taklif qilishsa-da, turli madaniyatlar bilan muloqot qiladigan xodimlar sabr-toqatli bo'lishlari va bu madaniyatlar haqidagi bilim va tushunchalarini oshirish uchun harakat qilishlari muhim. Bu insonning xatti-harakatlari va reaksiyalari ko'pincha madaniy jihatdan boshqarilishini va ular biznikiga mos kelmasa ham, ular madaniy jihatdan mos ekanligini ko'rish qobiliyatini talab qiladi.

Agar turli madaniyatlarda ishlaydigan yoki turli tillarda so'zlashuvchi, turli dinlarga e'tiqod qiluvchi yoki yangi tushunchani talab qiladigan jamiyat a'zosi bo'lgan shaxslarni o'z ichiga olgan jamoa rahbari yoki menejeri buni yetkazish uchun ishlashi kerak.

Umuman olganda, sabr-toqat, xushmuomalalik va biroz qiziquvchanlik uzoq yo'lni bosib o'tadi. Va agar mavjud bo'lishi mumkin bo'lgan farqlarga ishonchingiz komil bo'lmasa, shunchaki jamoa a'zolaridan so'rang. Shunga qaramay, buni yakka tartibda amalga oshirish mumkin, shunda hech kim o'z ehtiyojlari yoki farqlari yoki ehtiyojlarini muhokama qilishdan o'zini "o'z joyiga qo'yish" yoki o'zini o'zi his qilmasligi, ehtimol hatto xijolat bo'lmasligi uchun. Qabul qilish muhim. Biroq, siz hurmatli xatti-harakatlar standartlarini saqlashingiz kerak. Quyidagi **"qoidalar"** **universal** ko'rinadi:

1. Jamoa a'zolari o'z hissalarini qo'shishlari va jamoaning missiyasiga to'sqinlik qilmasliklari yoki jamoaning mijoziga etkazib berishga zarar keltirmasliklari kerak.

2. Boshqa madaniyatdagi odamlar bilan muomala qilishda xushmuomalalik va xayrixohlik ham muvaffaqiyatli muloqotni ta'minlashga yordam beradi. Yana shuni ta'kidlab o'tish kerak. Muammolarni hal qilishda sizning boshlang'ich nuqtangiz aloqa muvaffaqiyatsiz bo'lgan deb taxmin qilish bo'lsa, ko'p muammolar tezda hal qilinishini ko'rasiz.

3. Muloqot qilayotganda shuni yodda tutingki, ingliz tili xalqaro biznes tili hisoblansa ham, har bir tadbirkor ingliz tilini yaxshi biladi, deb taxmin qilish xatodir. Darhaqiqat, ingliz tilida so'zlashadigan 800 million kishining faqat yarmi uni birinchi til sifatida o'rgangan. Va uni ikkinchi til sifatida gapiradiganlar ko'pincha ona tilida so'zlashuvchilarga qaraganda ancha cheklangan.

4. Madaniyatlararo muloqot qilganingizda, muloqotingizni aniq, sodda va ravshan saqlashga harakat qiling.

5. Va (afsuski) siz muloqot qilayotgan odam buni "tushib oladi" va undan xafa bo'lmaguncha hazildan qoching. Hazil madaniyatga xosdir: bir madaniyatda hazilga o'tadigan ko'p narsalar boshqasida qo'pol haqoratomuz sifatida ko'rilishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, Madaniy xilma-xillik geografiya, iqlim, mamlakatlar, davlatlar, din, til, irq va jinsdagi o'zgarishlar bilan dunyoda tez-tez qabul qilinadi. Biznes texnik jihatdan malakali va global miqyosda ilg'or bo'lishi, yaxshiroq aloqa, sayohat va transportga ega bo'lishi uchun ba'zan madaniy xilma-xillikni buzish kerak. Madaniy noto'g'ri muloqot insoniy qadriyatlarni xavf ostiga qo'yishi mumkin bo'lgan vaziyat yuzaga kelishi mumkin. Madaniyat bir qator shaxslararo almashinuvlarga, shuningdek mahsulot va xizmatlar dizayni, marketing va sotish kabi qiymat zanjiri operatsiyalariga ta'sir qiladi.

ADABIYOTLAR

1. Johns N., Henwood J., Seaman C. (2007), Culture and service predisposition among hospitality students in Switzerland and Scotland, "International Journal of Contemporary Hospitality Management", 19(2), pp.146–158.

2. Zander, L. (1997). The licence to lead: An 18 country study of the relationship between employees' preferences regarding interpersonal leadership and national culture. Stockholm: Stockholm School of Economics and the Institute of International Business.

3. Zellmer-Bruhn, M., & Maloney, M. M. (2020). Cross-cultural teamwork. In B. Szkudlarek,

4. L. Romani, D. Caprar, & J. S. Osland (Eds.). The SAGE handbook of cross-cultural management (pp. 340–356). London: SAGE Publishing.

5. Zhu, Y., Nel, P., & Bhat, R. (2006). A cross cultural study of communication strategies for building business relationships. International Journal of Cross Cultural Management, 6,319–341.

INNOVATIONAL ACTIVITIES AND TOURISM

Sadikova Gulhayo Ibrakhimovna

The Teacher of Pedagogical Institute of Karshi State University

The Foreign Language and Literature

E-mail: jalilovad99@gmail.com

Jalilova Durдона Bakhodirovna

The Pedagogical Institute of Karshi State University

The Foreign Language and Literature 3-year student

Abstract: This article discusses the role of innovational activities in our society and the fact that the tourism relies on modern scientific developments and technological solutions, the tourism industry is the initiator of innovative processes, the search for and development of new markets.

Keywords: Innovation, tourism, World Tourism Organization, promotion, competition, technological activity.

Ismatov A.F. Ertak diskursi va uning boshqa diskurs turlari bilan aloqasi.....	165
Normurodova N.Z., Xodjakulova N.X., Makhmudova U.A. Translation problems of recreating nationally marked units in literary discourse.....	169
Normurodova N.Z., Xodjakulova N.Kh., Mamarasulov T. Verbal analysis of political discourse: problems and solutions.....	174
Davletnazarova L.B. Konsept va uning tuzilishi.....	178
Abdullayeva U.R. The main linguistic and stylistic features in translating political discourse.....	182
Ismatov A.F. Ertak turlari ertak diskursining janr yaratuvchi elementi sifatida..	185
G'afforov N.N. O'zbek tilining umumiy lug'atlarida sport terminlarining ifodalanishi.....	190

TRANSLATION STUDIES IN THE CONTEXT OF INTERCULTURAL COMMUNICATION

**ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЕ В КОНТЕКСТЕ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ
TARJIMASHUNOSLIK VA MADANIYATLARARO MULOQOT**

Bumatova A.M. The poetic of a stanza translation.....	196
Abdulloyeva K.M. Zamonaviy lingvistika kontekstida kognitiv tadqiqotlar rivoji.....	200
Borasulova D.D., Teshaboyeva Z. "Firdavs ul-iqbol" asarining o'zbek olimlari tomonidan o'rganilishi.....	204
Borasulova D.D. "Firdavs ul-iqbol" asarining dunyo olimlari tomonidan o'rganilishi va Y.Bregel tarjimasini.....	207
Norbekova F.Sh. Challenges in guiding interpretation and their solution.....	209
Norbekova F.Sh. Oral translation competence of a tour guide.....	212
Xudoyqulova D.K. Akronim va abbreviaturalarning tarjimada qo'llanilishi.....	216
Usmonova M.U., Xoliqov B.A. Sinonimlarni tarjima qilishning ba'zi muammolari.....	220
Xodjakulova N.X., Shonazarova D.D. Syntactic problems in simultaneous interpretation (on the example of English and Uzbek languages).....	223
Hikmatova N., Qosimov A. Tarjimashunoslikning ahamiyati.....	226
Husanova M.M., Lolayeva G.G., Khusanova M.M. The importance of translation in the elimination of cultural disputes.....	230

INNOVATION AND TOURISM

**ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ И ТУРИЗМ
INNOVATSION FAOLIYAT VA TURIZM**

Saidmamatov O.A. Ecotourism in aral sea region of uzbekistan: problems and opportunities.....	233
Abdullayeva U.R. Globallashuv davrida madaniyatlararo muloqot: biznesda va sayohatda.....	237
Sadikova G.I., Jalilova D.B. Innovational activities and tourism.....	240

Proceedings of the international scientific online conference on
“INTERCULTURAL COMMUNICATION AND TOURISM”

Материалы международной научной онлайн-конференции
«МЕЖКУЛЬТУРНЫЙ КОММУНИКАЦИИ И ТУРИЗМ»

“MADANIYATLARARO MULOQOT VA TURIZM”
mavzusida xalqaro ilmiy onlayn anjuman materiallari

Tashkent June 10, 2022

“Bookmany print” nashriyoti

Nashriyot tasdiqnoma raqami № 022246. 28.02.2022-y.

Bosishga ruxsat etildi: 27.06.2022.

“Times New Roman” garniturasida. Qog‘oz bichimi: 60x84^{1/16}

Nashriyot bosma tabog‘i 18. Shartli bosma taboq 15,2.

Adadi 50 nusxa. ofset bosma usulida bosildi.

Toshkent shahri, Uchtepa tumani, 22-mavze, 17-b uy.

“BOOKMANY PRINT” MCHJ bosmaxonasida chop etildi.

Toshkent shahri, Uchtepa tumani, 22-mavze, 17-b uy.

E-mail: bookmany_print@mail.ru

 [t.me/ Bookmanyprint](https://t.me/Bookmanyprint) +998 99 180 97 10